

אוסובוסים בשבת: כשהוקמה הקואליציה הממשלתית, דאג אבא חושי כי מפא"י תעמיד כתנאי כלפי הדתיים את קיום התחבורה העירונית בשבת, מנהג שנקבע בשעתו על ידי האנגלים לצרכי האוכלוסיה הערבית והבריטית. כיום יכולים המוני חיפה, בניגוד לאוכלוסי כל שאר הערים, לנסוע לשפת הים או למקומות הנגי האחרים על הדרך בשרות אוסובוסים סדיר.

"חיפה האדומה"

גם לחסל בשעתו את שבת-הימים בצור רה שחוסלה. הוא מאפשר מיבצעים צר בוריים שאין כדוגמתם בכל שאר חלקי ה' ארץ. הוא גורם גם לכך שאזרחים רבים טוענים שאין בכוחם לעמוד מול הלחץ של ראש-העיר, כשהוא בא לבקש מהם בקשות לטובת מפעל כל שהוא. למועצת פועלי חיפה הוצאת-ספרים משלה, שבועון משלה (חיפה העובדת), דובר משלה.

האיש השני בחשיבותו בחיפה הוא יוסף אלמוגי, מוכיר-מועצת-הפועלים, עוזרו הקרוב של ראש-העיר, מועמד ליורש-העצר. אלמוגי שולט לא רק על פועלי-חיפה עצמם, אלא גם על כל פועלי הסביבה, שלא הקימו מועצות עצמאיות, כמו בסביבת תל-אביב, אלא נכללו בתחום-השלטון של מועצת-החיפה, דבר הנותן לה את הכוח לעמוד מול ענקי-התעשייה הלאומיים והבינלאומיים הפועלים באזור.

התכונה הטובה ביותר או הרעה ביותר של חיפה — הכל תלוי בדעתו של המש-קיף — היא הריכוז המוחלט כמעט של השלטון בעיר בידי קומץ-אנשים, למעשה בידי איש אחד. אבא חושי הוא ראש-העיר. אולם הוא שולט בעיקר באמצעות מוסד אחר: מועצת הפועלים, המורכבת כולה מ-בחיריו שלו. הוא שהציג, בשעתו, את ה' מושג: "חיפה האדומה".

חיפה היא, מבחינה פוליטית, דוכסות עצמאית, כפופה לדוכס שלה. העיריה נמצאת במצב של מרד מתמיד נגד משרד-הפנים. מועצת-הפועלים נתונה בסיכון בלתי-פוסק עם הועדה-הפועל של ההסתדרות. שניהם יחד מהווים בארץ כוח פוליטי רציני מאד. יש לכך צדדים טובים מאד ורעים מאד. ריכוז השלטון איפשר לקיים גם אחרי הק' מת המדינה את התחבורה בשבת, המקום היחיד בארץ בה היא קיימת. הוא איפשר

מיכצר הכוח: מרכז-השלטון האמיתי של חיפה אינו בנין העיריה המפואר, שהוא בנין העיריה היפה ביותר בארץ, אלא הבנין המאסיבי והמגושם של מועצת-הפועלים (בתמונה למעלה). מכאן שלוחה היד כמעט לכל ענפי החיים. מעל לאגודל בתמונה חדר-העבודה של יוסף אלמוגי, יד ימינו של אבא חושי. מועצת הפועלים שולטת על 52 אלף חברי ההסתדרות בעיר, המרוכזים ב-1400 מקומות עבודה. יוסי'וס באים לבנין מ-6000 עד 7000 איש.

שכונות עוני - איכון לאסורים

שלא היו מעונינים בקרבות ובהרס בעיר הנמל ובתי-הזיקוק החשובים להם כל כך, נפתחו שכונות-העוני לא רק בפני מבקשי ביוה, שביצעו כאן מיבצע מיוחד במינו ובגודלו, אלא גם בפני העולים החדשים, שהחלו להגיע לעיר בהמוניהם וביקשו שיכון. האנשים הקובעים בעיר שלא שלטו עדיין בעיריה, החלו בפיצוץ שיטתי של משכנות עוני אלה, לפני תפיסתם. אולם במקומות רבים איחרו את המועד. העולים חדרו ל' שכונות לפני שפוצצו, עקב איקבלת כמור יות מספיקות של חומר-גפץ.

כיום רובצים בשכונות אלה, זה בצד זה, דלי-העיר, יצאניות, מאורות חאשיש ופועלים שחורים המתקיימים בקושי, אם בכלל. אופיי גית ביותר שכונת-חאפ בחוף שמן, אשר העיריה מסרבת לגבות את מסיה, אף ש' היא מספקת לה שירותים, מפני שאינה ר' צה להכיר רשמית בזכות דיורי המקום ה' יושבים על קרקע לא להם.

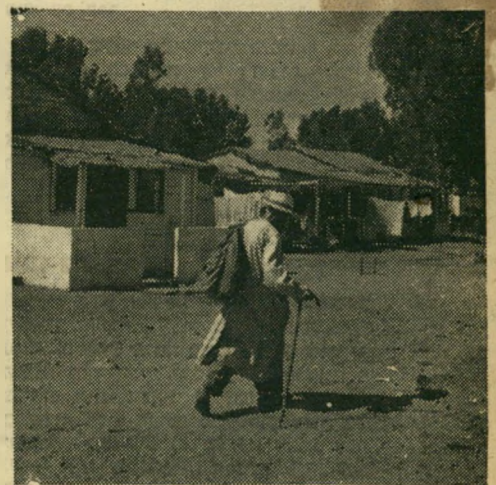
לעומת שיכון גרוע זה, שאינו נופל מ' משכנות-העוני של ערים אחרות, ביצעה ה' עיריה שורה של פעולות-בניה רבות-פירסום, כיניהן שיכון-הזוגות-הצעירים ושיכון-הסופ' רים. לעיר נמשכו סופרים אחדים (ש. שלום, גרשון שופמן, יעקוב אורלנד, יהודה בורלא, דויד פינסקי, אברהם קריב, ליאו קניג, ייגאל מוסינזון) ועוד החכה נטויה. בינתיים נכ' נסו לשיכון 24 זוגות צעירים, שלא יכלו אחרת להתחתן, ומצפים לשיכון למעלה מ' מאה זוגות נוספים.

האופוזיציה העירונית מתנגדת לשיכון הסופרים, אך לא לשיכון הזוגות הצעירים. טענתה: העיריה מבזבזת כסף יקר לשיכון מותרות, המושך תשומת-לב, במקום לעסוק בעבודה האפורה של שיכון דיירי משכנות העוני. דירה של זוג צעיר אינה עולה ל' עיריה, המפצה את הקבלנים בצורה אחרת, עלידי מתן היתרים לבנין מעל למידה ה' מקובלת. הזוג הצעיר משלם 1200 ל"י ב' מומן, היתר (1800 ל"י) עלידי משכנתא. אותה דירה היתה עולה, בשוק החופשי, 4000 ל"י.

חיפה בנויה, כמו עוגת-קדם, שכבות שכבות. העוני שורר למטה, בעיר התחתית, שהיתה פעם ערבית. מעליה שכבת-ביניים של הישוב הוותיק, המבוסס פחות או יותר, השולט בהדר. על כולם רוכבת שכבת-העשירי, בעלי הוילות הנהדרות על ראש ה' כרמל, מחולקת לשכונות-שכונות של עשירי רים. בחוף, בריכוז עצמאי, בקריות המי' רק, שכונות-הפועלים המבוססים, שלאחר' נה צצו להם בנות בשכונות-פועלים בנחה-שאנן ומול בתי-גלים.

בשום עיר אחרת אין אפשרות כזאת לק' בוע את המעמד הסוציאלי של אדם לפי קייגובה גיאוגרפיים. כל אזור חיפאי ש' אף כלפי מעלה — אל ראש ההר' משתדל לברות עד כמה שאפשר מן המעמקים — סביבת הנמל.

כשנפלה העיר התחתית, בפעולת-פתע ש' הפתיעה את הערבים אחרי שהכוחות ה' ישראלים קיבלו רמז שקוף מצד הבריטים,

שכונות העוני: "שכונות-חאפ" היו תמיד אופייניות לחיפה. מיוחד לא פחות: כל ה' צריפים מסויידים לבן, עושים על אף הכל את הרושם של נקיון בתוך עוני.

גן האם: שום עיריה בארץ לא העזה עדיין להקים פסל בגן ציבורי, מחשש פן תרגיז את הדתיים. חיפה לא התחשבה בכך, הקימה בגן זה פסל של אם וילדה, ברבור, בגן אחר איילה. גן-האם משמש לא רק מקום בילוי קבוע לנוער החיפאי, אלא מקום לחגיגות העממיות הנמרכות מדי פעם בפעם בחיפה. החגיגה האחרונה: נשף חגיגת-הפרח שנמשך עד אור הבוקר.

דירות לזוגות צעירים: מיכאל יכין, מהנדס חימאי בוגר הטכניון, עובד בבית' החרושת דשנים, ואשתו מרים, זכו בהגרלה אחרי נשואיהם. ילדתם אפרת נולדה בדירה.